

“Bəxt üzüyü” ilə “Dantenin yubileyi”nə

Müsaibimiz Xalq artisti Sabir Məmmədovdur

Şaxtali-sazaqlı, soyuq bir qış axşamında dünyaya göz açsa da, üz-gözündən isti, ilıq bahar təbəssümü əskik olmur Sabir Məmmədovun. Təbii ki, bu istiqanlılığın sənətə, teatra vurğunluqdan, eləcə də mənsub olduğu ailədən gələn tərəfləri də var. Onunla söhbətimizə elə bu ovqatla başladım.

– Sabir müəllim, ürəkdə sevgi olanda çöhrədən hiss edilir, elədirmi?

– Bəli. Mən teatrı, ədəbiyyatı çox sevirdim. Müəllimim məni belə yönləndirmişdi. Özüm fəhlə ailəsində böyümüşəm. Valideynlərim təhsilsiz olsa da, inanırdılar ki, mən həvəsliyəm. İstəklərimə qarşı gəlməyiblər. Bu baxımdan azad böyümüşəm. Eləcə də ata yurdum Qazaxda hər zaman sənət mühiti olub, teatra, ədəbiyyata çox güclü meyil olub. Hər kənddə dram dərnəkləri mövcud idi, mənim dünyaya gəldiyim Poylu kəndində də.

– Sonra da İncəsənət İnstitutunda unudulmaz sənətkarımız Həsənağa Turabovun kursunda təhsil almısınız...

– Bəli, bu, xoş bir təsadüf oldu. Sentyabrda dərəcə gələndə dedilər ki, sizin müəlliminiz Həsənağa Turabovdur. Çox sevindim, gözəl insan, gözəl aktyor idi.

– Rüstəm İbrahimbəyovun “Park”ında xoşbəxt adamı oynayıbınız. Vaqif Səmədoğlunun “Bəxt üzüyü”ndə isə bədbəxt, içki düşkün Hüseyini. Bir-birinin tam əksi olan obrazlardır. Fərqli amplyualarda təqdim olunan obrazlarda səhnəyə çıxmaq çətin olmur ki?

– Fərqli amplyualarda çıxış etmək çətinidir. Bir də, bu, rejissorla bağlıdır. Aktyoru rejissor yönləndirir. O, aktyoru obrazın ruhuna uyğunlaşdırma bilirsə, proses uğurlu olur. İlk illərdə mənim üçün bu, çətin idi, çünki təcrübəm yox idi. Ancaq zamanla janrları, amplyuaları fərqləndirdim və rahat oldu mənim üçün.

– Dünyaya göz açdığınız Qazax mahalı həm də şairlər məskənidir. Bəlkə də, bu səbəbdən bəxtinizə xeyli şair obrazı yaratmaq düşüb. Nazim Hikmətin “Kəllə”pyesində Şair, Cəfər Cabbarlının “Almas”ında Hafizhəngi, Sədihəngi şeirlər quraşdırın Şərifsiniz. Məmməd Səid Ordubadinin “Qılınc və qələm” romanı əsasında hazırlanmış “Qətibə İncə” tamaşasında Nizami rolunu ifa edirsiniz. Özünü necə, duyğu və düşüncələrinizi şeirlə ifadə etmək cəhdləriniz heç olubmu?

– Mən poetik bir insan deyiləm, sadəcə, obrazları ifa eləmişəm, düşüncələrimi ifadə etmək üçün sənət müdaxirəsi etməmişəm.

– Sumqayıt teatrında “Bəxt üzüyü” tamaşasında Hüseyin rolunda səhnəyə ilk dəfə siz çıxmısınız...

– Elədir, o obrazı Sumqayıt teatrında ilk dəfə mən ifa etmişəm. Çox uğurlu bir tamaşa oldu. Film də tamaşanın ekran inikası idi. Qrimlər, geyimlər də eyni idi. Çox adam elə bilirdi ki, kinoda da mən oy-

namışam. Amma filmdə həmin rolunu Ayşad Məmmədov canlandırır.

– Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında Xalq yazıçısı Anarın “Dantenin yubileyi” əsəri əsasında hazırlanan tamaşada Feyzulla Kəbirlinski rolunu ifa etmişiniz. Səhnədə bir aktyoru canlandırmaq necə bir hiss idi?

– Anar öz əsəri barədə deyir ki, mən isdedadsız bir adam haqqında yazmışam. Kəbirlinski də bir aktyor kimi isdedadsızdır. Bunu səhnədə ifa etmək çətinidir. Ancaq çox kədərli, insanın qəlbinə toxunan bir obrazdır.

– İfa etdiyiniz obrazlardan hansı sizə daha çox yaxındır?

– Mən ən çox tragikomik obrazları sevirəm. İnsan da, obraz da birtərəfli olmur, xarakterikdir. Xarakterik obrazları oynamaq da çox çətin, ancaq belə obrazlar yaradan aktyorlar daha çox yadda qalır. Gənclərə demək istəyirəm ki, çalışın xarakterik rollarda səhnəyə çıxın.

– Hamleti, Otellonu oynamaq arzusuyla yaşadığınız vaxtlarda bir rus rejissor sizi bazar satıcısı rolunu ifa etməyə dəvət edib. Necə qarşılımışınız o təklifi?

– Rus rejissor məni filmə kiçik bir rola çəkilməyə dəvət etdi. Mən də dedim ki, bu rolu istəmirəm, arzumdur ki, Hamleti, Otellonu oynayım. Rejissor mənə dedi ki, mənə aktyor lazımdır, sən lazımsan. Mən də razılışdım.

– Sabir müəllim, ötən əsrin lap son illərində ölkə həyatımızın çətin, kaos və durğunluqla izlənen yaşamı oldu. Bu olaylar teatr sahəsinə də təsirsiz ötüşmədi. Elə bil hər şeyin sonu çatmışdı. Amma Ulu öndər Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə 2-ci dəfə hakimiyyətə gəldi. Bu gəliş bütün sahələrdə olduğu kimi, teatr

həyatını da əsaslı şəkildə canlandırdı. Ulu öndərin mədəniyyət siyasəti bu gün ölkəmizin başçısı tərəfindən uğurla, qədirbilənləklə davam etdirilir. Bu barədə fikirlərinizi dinləmək xoş olardı...

– Sovetlər birliyinin dağılması mərhələsini, kaos dövrünü bizim kumir hesab etdiyimiz aktyorlar çətin keçirirdi. Uyğunlaşmaq olmurdu. Səhnə, teatr, maaş yox idi. Ulu öndər gəldikdən sonra teatr sənəti inkişaf mərhələsinə qədəm qoydu. 1995-ci ildə “Hökmdar və qızı” səhnəyə qoyuldu və Heydər Əliyev tamaşanı izlədi. Sonra səhnə arxasına keçib xoş təəssüratını bildirdi və truppasını Türkiyəyə qastrola göndərdi. Eləcə də Heydər Əliyev “Hamlet”, “Burla xatun” tamaşalarına da baxmışdır. Bu gün də ölkə başçısı İlham Əliyev, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva mədəniyyətimizi çox yüksək dəyərləndirirlər. Bir çox tədbirlər, layihələr həyata keçirilir. Zəhmət qiymətini tapır. 2018-ci ildə mənə Xalq artisti adı verilib.

– Sabir müəllim, necə düşünürsünüz, aktyor hansı şəraitdə formalaşır?

– Aktyor ilahi vergi ilə uzun müddət səhnədə qala bilməz. Universitet aktyora sistemi öyrədir, teatra dair biliklərlə tanış edir. Bunsuz ilahi vergi ilə, sadəcə, bir rol oynaya bilərsən. Aktyorun formalaşmasında universitetin rolu mühümdür.

– Keçən il teatr forumu keçirildi. Bu yaxınlarda Teatr Xadimləri İttifaqının konfransı oldu. Bunlar milli teatrın daha da inkişafına nə dərəcədə təsir edəcək?

– Mədəniyyət nazirimiz mədəniyyətə öz sevgisi, qayğısı ilə seçilir. Festivallar, forumlar, ölkələrarası qastrol səfərləri təşkil edilir. Forumda teatrın bir nöpəy yol xəritəsi müəyyənləşdi. Konfransda sevimli aktyorumuz Hacı İsmayilov İttifaqa sədr kimi təsdiqləndi. Ümidvarıq ki, peşəkar teatr sənətimiz daha da irəli gedəcək. Yeri gəlmişkən, sentyabrda Akademik Milli Dram Teatrı Sankt-Peterburqa qastrola gedəcək, Aleksandrinski teatrı isə Bakıya gələcək.

– Yeni mövsümdə Akademik Milli Dram Teatrı daha hansı yeniliklərlə pərdələrini tamaşaçıların üzünə açacaq?

– Teatrımızda 4 tamaşanın hazırlanması barədə əmr verilib: Mehriban Ələkbərzadənin quruluşunda “8 qadın”, “Mühəribə”, Ərşad Ələkbərovun quruluşunda “Aydın” və Nicat Kazımovun quruluşunda “Ledi Maqbet”. Yəqin ki, mən də bir, iki rolda səhnəyə çıxacağam.

– Sizə daha böyük yaradıcılıq uğurları arzu eduruk!

Müsaibəni aldı:
Aynur HİLALİ